

Urgent del tot...

L'amic Espinàs no és cap intrús enlloc i encara menys en el camp del comentari sobre l'ús de l'idioma. Sovint ha manifestat la seva preocupació per aquest ús i estem gairebé convençuts —sense que ens ho hagi dit mai— que sense l'existència al diari d'una secció especialitzada com la nostra, que li pot fer agafar sensació d'intrusisme, s'ocuparia més sovint d'aquest tema en la seva crònica diària.

I bé cal, efectivament, que els no estrictament especialitzats en els seus aspectes més tècnics hi diguin també la seva, en matèria de llenguatge, especialment els qui com l'Espinàs en fan ús públic constant, quotidià, i els cal, per tant, exercir contínuament la funció de tria i selecció de mots, de formes d'expressió i de maneres de dir concurrents, després d'haver sospesat i considerat detingudament —gairebé diríem amorosament— els avantatges i els inconvenients de cada un. No és pas l'inexistent intrusisme pel qual l'Espinàs s'excusava en el seu article de l'altre dia («Una feina urgent», 26-VIII-81) el que ens preocupa, sino més aviat el fet que n'hi hagi que creguin que la correcció lingüística, la consecució d'un llenguatge exempt d'imperficcions i alhora d'afectació, amb un to i un estil adequat a cada cas i a cada circumstància, és una mania particular d'aquests quants, que hem decidit ocupar-nos d'aquest tema talment com hauríem pogut decantar-nos cap a la filatèlia o la gastronomia, com si la llengua no fos un patrimoni col·lectiu i pel qual no tots haguéssim de vetllar amb el mateix interès.

Tot el que deia l'altre dia l'Espinàs, tant les

consideracions generals com les observacions particulars, ens semblen la mar d'enraonades. No és únicament per un llenguatge correcte per part dels qui, com els locutors de ràdio i de televisió, en fan un ús públic, que advoquem, sino també per un llenguatge viu i natural, senzill i planer, directe i eficaç, i s'equivoquen els qui creuen —i ho manifesten!— que en el cas de la nostra llengua hi ha una relació directa entre el nivell de correcció i el grau d'afectació i d'encarcament. Hom pot convenir que en algun cas, l'única manera correcta disponible de dir una cosa és insòlita i podrà sobtar algú. Però la majoria de les coses —de les idees, dels conceptes— es poden expressar encara en català d'una manera correcta, planera i entenedora. Només cal fer la tria del material disponible. Això sí, cal voler-la fer i fer-la mirant-s'hi. Si hem de triar entre *partit* i *encontre* tenim que *partit* és alhora correcte i viu —«clar, català, i senzill», deia l'Espinàs— i que *encontre* és incorrecte (significant «partit de futbol, de rugby, etc.») i alhora artificios, detonant. L'opció és ben clara. Vam comentar una vegada aquest fet amb un company introduït en el medi dels locutors esportius i ens digué que recorrien a *encontre* de tant en tant a si de no haver de dir sempre *partit*. Relleghim, però, l'Espinàs: «Vaig sentir dotzenes de vegades "encontre", i ni una sola vegada, en una hora, allò que sembla més normal: *partit*». És allò que diuen, de donar massa confiança a segons qui, que acaba traient-te de casa.

Albert Jané